

Fødevarerminister Mette Gjerskov
Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Slotsholmsgade 12
1216 København K

København 9.marts 2012

Vedr. Danmarks indsats for at fremme bæredygtigt landbrug og fødevarer sikkerhed ved det kommende Rio+20 topmøde

Kære Mette Gjerskov,

Vi vil sige tak for det fokus på økologi, fødevarer sikkerhed og globale udfordringer, som du har fremlagt som Danmarks prioriteter under EU-formandskabet. Vi er glade for, at Danmark har fået en aktiv fødevarer minister, der tænker fødevarer sikkerhed og ernæring i såvel dansk som globalt perspektiv og tager side-effekterne af dansk og europæisk landbrugspolitik alvorligt.

Danmarks formandskab for EU sker på et meget afgørende tidspunkt. Vi ser nu tydeligt konsekvenserne af skæve produktions- og handelsstrukturer på det internationale fødevarer område, særligt i antallet af sultende, der nu er nået op over en milliard mennesker. Den ulige fordeling af mad i verden er ikke forårsaget af naturmæssige eller tekniske forhold, men sker snarere som følge af en lang række politiske beslutninger, hvor hver enkelt borgers grundlæggende ret til sund og nærende mad i passende mængder nedprioriteres i forhold til andre politik hensyn. Det er både uacceptabelt og uhensigtsmæssigt.

Danmark har med EU-formandskabet stor mulighed for at forandre disse vilkår og gøre sin indflydelse gældende på Rio+20 topmødet om bæredygtig udvikling i Rio de Janeiro til juni, hvor fødevarer sikkerhed og landbrug allerede nu tegner sig som et hovedtema. Vi er glade for, at

statsminister Helle Thorning-Schmidt har nævnt fødevarer sikkerhed som en af Danmarks topprioriteter.

Når landbrug får en helt central rolle på Rio+20 topmødet, skyldes det, at landbrugsmetoder, klimaforandringer og andre miljøproblemer skaber stadigt større udfordringer for global fødevarer sikkerhed. Hele landbrugssektoren er derfor en central del af den løsning, der er brug for, når vi skal udvikle visioner for en global, bæredygtig udvikling. Både rige lande og udviklingslande har fremhævet landbrug som et centralt tema for Rio+20.

Vi opfordrer derfor til, at du og dit ministerium engagerer jer aktivt og konstruktivt i Rio+20 processen, idet dit ministerium besidder enestående landbrugsekspertise, har kontakt og samarbejde med danske og europæiske interessenter samt har ansvaret for at forvalte og varetage Danmarks FAO-mandat. Vi ønsker naturligvis gerne at stille os til rådighed og bidrage konstruktivt i det arbejde.

Vi ser Rio+20 topmødet som en oplagt lejlighed til at formulere en ambitiøs plan for, hvordan sult afskaffes, og hvordan landbrugssektoren i såvel i- som u-lande bidrager til bæredygtig udvikling fremfor det modsatte. Vi henstiller til, at planen skal tage udgangspunkt i de agro-økologiske løsninger, som en lang række forskere og politiske aktører er enige om. Det gælder blandt andet FN's storstilede landbrugsforskningspanel, IAASTD, og fødevareeksperter såsom FN's særlige rapportør for retten til mad, Olivier de Schutter.

Udfordringen er, at omlægge til lavt-input-landbrug. Det gælder også for Danmark. Hermed menes ikke kun de tiltag, som landbruget af egen drift fokuserer på (såsom høj fodereffektivitet og lavt energiforbrug) men for eksempel også, at Danmark via sin foderimport er med til at opretholde et ubæredygtigt pres på verdens skove.

I forbindelse med Rio+20 topmødet bør du og dit ministerium aktivt arbejde for følgende:

- At IAASTD's konklusion: "business as usual is not an option," anerkendes. Der skal udarbejdes en plan for, at en langt større andel af de rige landes landbrug omlægges til bæredygtige, økologiske landbrugsmetoder med lave ressourceinput. Netop inden for økologi har Danmark som foregangsland en stærk position, der kan og bør udnyttes. Konkret kan omstillingen ske ved formelt at anerkende IAASTD's anbefalinger, og bede Komiteéen for Verdens Fødevarer sikkerhed (CFS) om at følge op. Det er afgørende, at ikke bare FN-organisationer og civilsamfundsorganisationer tager ejerskab og udviser lederskab i forbindelse med omstilling, men at også stater sætter handlingsplaner for økologi på den globale dagsorden. I Danmark vil det betyde en fortsættelse og styrkelse af økologiplanerne med henblik på at implementere IAASTD's anbefalinger, således at omstillingen er komplet i 2050.
- At der investeres massivt i bæredygtigt og klimaresistent landbrug i udviklingslandene, som det anbefales blandt andet i sluterklæringen fra MDG-topmødet i 2010 og i en lang række andre vedtagne erklæringer. Det vil i en fremtid med klimaforandringer sikre retten til mad gennem en øget fødevareproduktion. For Danmarks vedkommende vil det betyde, at den

styrkelse, vi i øjeblikket ser i udkastet til den nye udviklingsstrategi, følges op med et kontant bidrag til landbrugsinitiativer.

- At kvinders unikke bidrag og unikke behov i forbindelse med landbrugsproduktion tydeligt anerkendes, og at der opfordres til, at landbrugsinitiativer målrettes og øremærkes kvindelige småbønder. Kvinder leverer hovedparten af arbejdskraften i bl.a. afrikansk landbrug, men er særligt sårbare ved mangel på mad. En bæredygtig langtidsplanlægning skal tage højde for kvinders særlige situation, når der udarbejdes strategier for landbrugsudvikling fra lokalt til internationalt niveau.
- At bæredygtigt landbrug i udviklingslandene fremmes gennem dialog og primært offentlige investeringer fremfor gennem handel med CO₂-kvoter fra lagring af CO₂ i landbrugsjord. Verdensbanken og FAO fremmer såkaldte "soil carbon markets", men intet tyder på at det kommer den lille landmand og -kvinde til gavn. Endvidere fjerner "soil carbon markets" fokus fra nedskæring af CO₂ på nationalt plan.
- At internationalt samarbejde og regulering styrkes gennem det arbejde, der blandt andet foregår i Komiteen for Verdens Fødevarer (CFS) under FAO. Det er oplagt, at de internationale indsats koordineres, så de frivillige retningslinjer om retten til mad og ansvarlig jordbrug kan danne basis for indsats, der forhindrer landgrabbing og styrker fødevarer sikkerheden samt fremmer bæredygtigt landbrug.
- At tiltag på andre områder på Rio-topmødet, som kan underminere tiltag på fødevarer sikkerheds- og landbrugsområdet, undgås. Rio+20 topmødets store fokus på vedvarende energi må og skal fremme reelt bæredygtige energiformer. Biobrændstofproduktion til den industrialiserede verden fører til landgrabbing i u-lande og skaber endnu mere ulighed i adgangen til produktive ressourcer, når fattige fordrives fra deres jord for at give plads til energiafgrøder. Samtidigt er rige landes brug af biobrændstoffer en af de væsentligste årsager til fødevarer prisstigninger og deraf følgende fødevarer krise hos de fattigste i byerne, der er afhængige af at købe mad.

Vi håber, at du vil benytte EU-formandskabet til at iværksætte ambitionerne om en forbedret international fødevarer sikkerhed, og vi glæder os til at indgå i dialog med dig om Danmarks indsats.

Med venlig hilsen,

Folkekirkens Nødhjælp
Verdens Skove
Det Økologiske Råd
FN-forbundet
Greenpeace
Mellempøkeligt Samvirke
WWF
CARE